

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Intro

.....

door Marc Janssens De auteur is hoofdredacteur van *Christen Democratische Verkenningen*.
marc.janssens@wi.cda.nl/@janssensmarc

Nadenken. Dat doen we in *Christen Democratische Verkenningen* graag. Vanuit de christendemocratische levensvisie denken we na over allerlei vraagstukken die zich in onze samenleving voordoen. Het afgelopen jaar hebben we dat gedaan over China's opmars in de wereld en de spiegel die deze ons in Nederland en Europa voorhoudt; over Europa zelf, dat steeds diverser wordt en ons daarmee zowel voor problemen als voor kansen stelt; en over kunst, een onderwerp waarmee christendemocraten blijkens ons lentenummer altijd een wat ambigue relatie hebben gehad.

'Nadenken' is eigenlijk een vreemd woord. In de Griekse mythologie dacht Epimetheus, letterlijk de 'na-denker' oftewel degene die wat achterloopt met denken, juist níét zo goed na toen hij na de schepping van levende wezens de dieren uitbundig voorzag van allerlei handige talenten en eigenschappen, zoals snelheid, stevige klauwen en behendigheid. Toen hij bij de mens aankwam was hij door zijn gaven heen, waarna zijn broer Prometheus, de 'voor-denker' of degene die vooruitdenkt, moest ingrijpen en de mens voorzag van verstand – een talent waarmee deze de dieren toch de baas werd.

Rauwe werkelijkheid

Vooruitdenken gebeurt ook op het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA, de thuisbasis van *Christen Democratische Verkenningen*. In het discussiestuk *Zij aan zij*, een 'toekomstperspectief voor Nederland in 2030', heeft het WI een visie uiteengezet die niet zozeer een politiek verkiezingsprogramma is maar veeleer discussie over de samenleving in de toekomst wil uitlokken. Dit stuk heeft een snaar geraakt, zo blijkt uit de vele debatavonden en gesprekken die erover worden georganiseerd. Ook in deze CDV gaan we erop door. Zo benadrukt Jos van Gennip dat *Zij aan zij* in de traditie staat van voorgaande visiedocumenten van het CDA en ziet Pieter Gerrit Kroeger er 'steenkampiaanse' en 'lubberiaanse' trekken in. René Cuperus beschouwt het stuk als een belangrijke bijdrage aan het debat over de versterking van het politieke midden, maar mist zelfkritiek en de confrontatie met de rauwe werkelijkheid.

Dat die werkelijkheid rauw is weten we. Niet voor niets stond het Malieveld de afgelopen maanden geregeld vol met telkens nieuwe groepen burgers die zich ongezien, ‘ongehoord’ of in ieder geval onvoldoende gekend voelen. Ook *Zij aan zij* leverde aanvankelijk boze reacties op en liet zien welke onzekerheid over het eigen toekomstperspectief er leeft onder bepaalde groepen, in dit geval de boeren.

In deze CDV denken we verder ‘vooruit’ over het perspectief voor 2030, en specifiek over wat dit voor onze landbouw, ons natuurbehoud en onze voedselveiligheid betekent. Ton Duffhues, specialist Landbouw & Samenleving bij ZLTO, houdt het CDA nadrukkelijk een spiegel voor over de existentiële keus die de partij zijns inziens moet maken voor een toekomstperspectief als het om landbouw gaat. En in een interview stelt Herman Wijffels dat de onvrede, zich uitend in de vele demonstraties van dit moment, een teken is van het nieuwe dat ontkiemt. Er is een paradigmaverschuiving gaande die zich kenmerkt door onvrede en crisis, maar ook door hoop. Die onvrede moet serieus genomen worden, maar juist de hoop die Wijffels overal in de samenleving waarneemt, vormt een beweging waarbij de christendemocratie zich moet aansluiten. Sterker nog: het is volgens hem de ‘natuurlijke roeping’ van het CDA om de politieke stem van deze basisbeweging te zijn.

Organisatorische achterstand

Na- en vooruitdenken doen we ook over het thema ondermijning. Als zich ergens de rauwe werkelijkheid voordoet, is het wel op dit thema, waarmee steeds meer gewone mensen te maken krijgen. Boeren die benaderd worden om hun lege schuur ter beschikking te stellen voor de hennepcultuur, en kinderen die gevraagd worden om een rol in de xtc-handel te spelen: de ondermijning is diep in de samenleving binnengedrongen. In het themadeel staan we hier uitgebreid bij stil; we onderzoeken de ernst van de situatie en de impact ervan op onze rechtsstaat. We denken na over en blikken vooruit op de lange adem en de veranderingen die nodig zijn. ‘We lopen organisatorisch als rechtsstaat op zijn zachtst gezegd nogal achter op de werkelijkheid van vandaag de dag’, stelt Wim van de Donk, commissaris van de Koning in Noord-Brabant, onomwonden. Het individualistische mensbeeld dat volgens hem achter veel huidige regelgeving zit, is er mede debet aan. Ook andere auteurs wijzen op het belang van normen en waarden en op de verantwoordelijkheid van iedere burger om een bijdrage te leveren aan de strijd tegen ondermijning. Die strijd voeren is niet slechts een taak van de overheid, maar van de hele samenleving.

Ook verwelkomen we in deze CDV een nieuwe columnist. Janne Nijman, academisch directeur van het T.M.C. Asser Instituut in Den Haag en hoogleraar

History and Theory of International Law aan de Universiteit van Amsterdam, wisselt de column van Herman Van Rompuy af en gaat deze eerste keer in op het thema wederkerigheid in relatie tot migratie. ‘Strengere eisen aan immigratie? Dan eerst strengere eisen aan economische en financiële activiteiten en hervorming van de mondiale economische orde’, stelt ze.

Hoop

Na-denken en vooruit-denken. In de mythologische verhalen over Epimetheus en Prometheus heeft de laatste niet alleen het verstand aan de mens geschonken, maar ook nog eens het vuur van de goden gestolen en bij de mens afgeleverd. Dit vuur vormde de basis van niet alleen de offerdienst aan de goden, maar ook van allerlei technische vaardigheden, zoals smeden en koken, waarmee de menselijke beschaving een aanvang nam. En zelfs voor het geschenk van de hoop was Prometheus verantwoordelijk, hoewel hoop in de klassieke oudheid een minder positieve bijklank had dan bij ons. Ze werd ook wel ‘blinde hoop’ genoemd, en was zelfs opgeborgen in de doos van Pandora, met allerlei (andere) rampen.

In de christelijke traditie heeft ‘hoop’ altijd – terecht – een positieve connotatie gehad. De kwalificatie ‘hoopvol realistisch’ is op christendemocraten absoluut van toepassing: we nemen de rauwe werkelijkheid serieus, maar staren ons er niet blind op. Waar tekenen van hoop zichtbaar zijn, verbinden we ons ermee en proberen we die ‘vurig’ te stimuleren, zonder het paradijs op aarde na te streven. Dit alles in de overtuiging dat het leven ons gegeven is en zin heeft. Lees het interview met Herman Wijffels erop na.